

ЕКОСТЕЖКА “В УНІСОН З ПРИРОДОЮ” В ПАРКУ «ДРУЖБИ НАРОДІВ»

У статті досліджено зміст оздоровчої та рекреаційної діяльності в межах парку “ Дружби народів ”. Запропоновано проект екологічної стежки в парку “В унісон з природою ”

In the article the content of heath-related and recreation activity in the the park “ Druzhby narodiv» were analysed. The project of the ecotour “In unison with nature ” were proposed.

Постановка наукової проблеми. Екологічний туризм (англ. ecotour, ecotourism) – порівняно нове поняття в туристичній діяльності. Основна причина виникнення екологічного туризму знаходиться у невідрегульованості відносин у системі «суспільство-природа», або в туристичній інтерпретації - «туризм-екологія». Саме орієнтацією на екологічну складову можна пояснити підвищену увагу в останні роки до відвідування місць з незмінним або мало зміненим природним середовищем. Численні опитування туристів свідчать, що серед провідних мотивів туристських подорожей на перший план все більше виступає прагнення людей до спілкування з природою. Звідси походження близьких за змістом понять «м'який туризм» (soft tourism, або розширений варіант nature tourism with a soft touch - дослівно: природний туризм з м'яким дотиком до природи), «зелений туризм» тощо.

Територія парку є ідеальним місцем для створення екологічних стежок. Його недоторкання природа манить до себе, даруючи неповторний відпочинок та релакс як для дорослих, так і для дітей. Дана стежина створена саме для діток дошкільного та шкільного віку. Задля уникнення перевантаження на природу, маршрут екологічної стежки рекомендується проходити з інтервалом у п'ять днів.

Метою розробки є: сприяння розвитку позитивного емоційного ставлення до всіх об'єктів і явищ природи; розвиток вміння давати естетичну оцінку явищам природи, тваринам та відтворювати їх красу в зображувальній діяльності; спонукання до розуміння, прагнення збереження та любові до природи з раннього віку.

Подібні екологічні маршрути популярні за кордоном в таких країнах як Франція, Німеччина, Іспанія, США. В Україні даний напрямок туризму ще розвивається, особливо на Заході і має великі перспективи в подальшому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Екологічні стежки наукового спрямування не є нововведенням, але деякі аспекти для проведення є новими і цікавими для розгляду. Навчально-виховний процес можна удосконалювати і проходження екологічних стежок для дітей буде цікавим та пізнавальним процесом. Розробкою теоретичних і практичних питань методики екологічної освіти займалися А.М. Захлебний, В.А. Васін,

І.Т. Суравегіна, В.В. Вербицький, М.Ф. Бойко, В.Е. Борейко, Л.Г. Вельчева.

Виокремлення невивчених сторін дослідження. Екотуризм слабо розвинутий в Україні як напрямок внутрішнього туризму, у нас ще не сформувався попит на даний напрямок туризму, дуже мало свідомих екотуристів, ідо готові витратити кошти, час і сили на спілкування з природою та її захист. Наслідком цього є слабкий розвиток туристської пропозиції. Стан із змістовним наповненням терміну «Екологічний туризм» ускладнюється використанням великої кількості споріднених та схожих за змістом термінів: «природний туризм», «м'який туризм», «зелений туризм», «відповідальний туризм», агротуризм тощо. Необхідно також відзначити, що заплутаність та неоднозначність терміну не дозволяє отримати точні статистичні дані про розвиток екотуризму.

Дискусійною проблемою нашої теми є доцільність впровадження навчально-екологічної стежки, в освітньо-виховний план, адже для дітей та учнів це є чудовою нагодою спонукання пізнавати природу та охороняти її.

Мета статті. Метою даної статті є розгляд доцільності впровадження навчально екологічної стежки як однієї із форм формування культурної особистості учнів. Для вдосконалення та врегулювання проходження маршруту потрібно поставити перед собою наступні завдання: визначення мінімального віку учнів; удосконалення програми під час проходження маршруту; показати значущість даної пропозиції.

Виклад основного матеріалу. Парк Дружби народів — розташований в Деснянському районі Києва, між двома спальними районами міста-Оболонню і Троєщиною на острові Муромець. Площа парку — 219,4 га. Розроблена екологічна стежка простягається приблизно на 6,5 км і розрахована на 2,5 – 3 години. Маршрут запропонованої стежки можна проходити в усі пори року, оскільки чудова недоторкана природа і гарні пейзажі зачаровують своєю красою в різні сезони ,сюди захочеться приходити знову і знову. Екологічна стежка розроблена для дітей дошкільного віку(підготовча група) та учнів перших – п'ятих класів , з метою сприяння розвитку позитивного емоційного ставлення до всіх об'єктів і явищ природи. Загальна довжина стежки приблизно 6, 5 км, час проходження орієнтовно 3-3,5години. маршрут нашої екостежки складається з семи оглядових точок, які й передадуть в більшій мірі всю красу парку. Після проходження маршруту ми повернемося в на початкову точку. Додається картосхема з детально описаними умовними знаками.

Як дістатися до парку: Станція М Петрівка. Недалеко від виходу з метро, в бік торгового центру “ Городок” , зупиняються маршрутки і автобуси, які проїжджають Московський міст в бік Троєщини. Потрібно доїхати до зупинки “ Парк дружби народів”. Потім перейти через дорогу і спустатися вниз – до парку.

Перша оглядова точка починається від позначки назви парку. По правий бік знаходиться зона відпочинку з безліччю розваг, але ми рухаємось прямо, для того щоб побути в чарівних глибинах парку і

помилуватися його живописністю. Дніпровський район Неосяжний простір між лівим і правим берегами Дніпра, включаючи русла його приток Десенки і Десни ще з давніх часів був пристосований під парк. На даній точці відбувається розповідь діткам про мету прогулянки і цікаві факти про дану територію. Алея на початку парку- нею ми рухаємось на північ і слухаємо розповідь про парк. Назва походить від того, що ще при Радянському Союзі на цій території посадили 15 видів дерев в честь 15 республік. Тому тут росте розкішний татарський клен, явір, червоний та черенчатий дуби, звичайна і срібна ялини, сосни, дрібнолиста липа. А також барбарис, кушова верба, айва та жасмін. Для всього цього буйства фарб виділили п'ятнадцять діагоналей, на які й ділиться парк.

Продовжуємо шлях- точка *друга* веде нас до різноманітних стежечок, ми обираємо центральну головну і рухаємось вздовж могутніх дубів, кленів. Насолоджуємось тишею та спокоєм . Як згадувалося вище – парк приваблює в різні пори року своєю недоторканною природою і красою.

Все, що нас оточує і не зроблене руками людей,— це природа. Спілкування з природою дає найбільшу насолоду та радість, викликає найпалкішу любов до рідного краю, до життя. Природа є джерелом натхнення для художників, письменників, композиторів. Шепіт води, зелених дібров, спів пташок, запах квітів — усе це природа рідного краю. Недарма природу називають ненькою. Всі ми — діти природи, та не всі однаково добре ставимося до неї. Природа потребує постійної уваги, турботи. Ми повинні берегти природу, охороняти її багатства.

Третя точка – від цієї точки до наступної найбільша відстань і найбільш ламаний шлях. Протягом цього шляху вихованці будуть слухати цікаву інформацію про природу та замальовувати рослини, які їм найбільш сподобались .

Точка чотири – точка четверта в теплу пору року слугуватиме відпочинком після пройденого маршруту, оскільки тут є пляж і простягається Дніпро, відкриваються дуже гарні пейзажі.

П'ята оглядова точка – урочище “Бобровня”- — урочище на лівому березі Дніпра, в 2-х км нижче устя Десни Тут бере свій початок річка Небишівка, яка через 4 км впадає у річку Десенка, вище Подільського мосту. Має природоохоронний статус.

Урочище “Бобровня “ дуже різноманітне. Саме на його території, що рідко відвідується внаслідок своєї віддаленості від автомобільних доріг та Пішохідного мосту, усе ще зустрічаються багато тварин серед яких низка рідкісних. Інколи ще можна побачити сіруватня, зустрічається білоспиний дятел. Також зберігся цілий комплекс рідкісних комах: молочайний бражник, подалірій, махаон, поліксена. Старі плакучі верби слугують домівкою для таких червонокнижних комах, як стрічкарка блакитна, вусач мускусний, копр місячний. Тут також зустрічаються дровосіки та жук-носоріг. червонокнижний Горностай, американська норка, білодушка та чорний тхір також мешкають на даній території. Восени прилегла до урочища акваторія Дніпра стають місцем відпочинку птахів. Що

пролітають на південь. Саме під час осіннього прольоту тут трапляються червонокнижні качки: гоголь та чубата чернь. Зустрічаються також чорновола та значно рідше червоновола гагари, великий, малий крохалі та луток, що інколи залишаються тут зимувати.

Оглядова точка шість – точкою 6 є місток через річку Десенка, притока Дніпра. Тут розгортається привабливий краєвид на річку, верби також тут є “Дерево кохання” . На містку дітям розповідатиметься цікава інформація про воду.

Оглядова точка сім – прибувши до сьомої точки, яка знаходиться в сосновому бору ми сідаємо на лавки за столом і проводимо підсумок нашого маршруту з дітками. Спочатку їм задають питання про збереження природи. Якщо маршрут проводився осінню, то протягом шляху діти збирають різнобарвні листочки, жолуді, каштани і інші природні матеріали для створення осінніх етюдів на власний смак, для розвитку фантазії. З собою потрібно мати кошики. Якщо ж стежку проходять влітку чи навесні, то пропонується зобразити пейзажі цього чарівного парку. З собою потрібно мати кольорові олівці та папір.

Виходячи з 7 точки ми прибуваємо до початкової точки маршруту. Вздовж алеї простягаються високі тополі. Вони ніби охороняють парк не даючи порушити його спокій і тишу.

Висновки та рекомендації. Проаналізувавши тематичний матеріал, можна зазначити, що розроблена нами стежка буде корисною для учнів не тільки в якості відновлення здоров'я, але й для культурно-освітнього збагачення з ранніх років. Запропонована стежка є чудовою можливістю зануритись в недоторканну природу, а під час проходження отримати чимало цікавої інформації. Розробка екологічної стежки саме на території парку Дружби народів виявилася доцільною і цікавою. Час проходження маршруту близько трьох годин , тому його можна проходити протягом всього дня. Найкраща пора для відвідування стежки осінь та весна, оскільки територія в ці пори найбільш приваблива. Група має складатись з 15 – 20 чоловік. Навчальна екологічна стежка рекомендована для дітей дитячого садка старшої групи та учнів молодших класів.

1. *Природно-заповідний фонд м. Києва. Довідник /Ред.кол. Мовчан М.М. та ін. – Київ, 2001. – 64с.*

2. *Сергієнко, Т. С. Екотуризм, як складова екологічної освіти.*

3. *<http://globalinfo.com.ua/cultura/Park-Druzhby-Narodov.html> - інформація про парк.*